

PERMAKULTÚRA

TRVALO UDRŽATEĽNÝ ŽATEVNÍK 99

ÚRODNÍK

Milí naši divadelníci a milé divadelníčky!

Je možné, že niektorí a niektoré z vás sa čudujú názvu nášho tohoročného festivalového spravodaja. Možno ste ešte nepočuli o permakultúre. Možno sa pýtate, ako toto premúdrelé moderné slovo súvisí s naším obľúbeným tradičným festivalom, ktorý si po 99 ročníkoch existencie už nepotrpí na žiadne parádne nálepky. Budete sa čudovať, ale súvislosti sú zjavné.

Pozrime sa na definíciu: „Pôvodný význam pojmu permakultúra (permaculture) bol permanentné poľnohospodárstvo (permanent agriculture), t. j. poľnohospodárstvo schopné fungovať udržateľne na danom mieste do nekonečna. Postupne zahrnuje všetky sociálne aspekty udržateľného rozvoja a jej význam bol rozšírený k permanentnej kultúre (permanent culture).“

Z tohto hľadiska je Scénická žatva par excellence príkladom permakultúrnej praxe. Je ekosystémom, ktorý len tak nezničia výkyvy počasia – či je august, október či december, na Žatve sa žnú plody tvorivej práce. Sú roky, kedy prekvitá viac, inokedy je úroda slabšia, ale ešte sa nestalo, že by žiadna nebola. Je to organizmus, ktorý hľadá a nachádza stratégie prežitia v globálnej pandémie, je schopný dočasne migrovať na iné miesto (to niektoré druhy robia bežne) či do virtuálneho priestoru, len aby sa po kríze zas pozviechal v plnej sile. Deväťdesiat deväť ročníkov je dôkazom, že Žatva má pevné korene, hlboko vrasnené do martinskej pôdy a tento koreňový systém prelieza aj nami všetkými, a preto nám tak záleží na udržateľnosti Žatvy.

Samozrejme, nič a nikdy nie je celkom rovnaké. Z ekosystému Žatvy sa niektoré druhy či jedinci dočasne stratia, nájdu si inú pastvu. Ešte pred dekádou by tento úrodník písal Samo Trnka a v redakcii, v štábe, v porote i programe by boli okrem tých istých aj úplne iné mená. To je však práve jeden z princípov permakultúry – biodiverzita. Rozmanitosť je pre Žatvu niečím, čo má priamo vo svojej DNA. Súbory divadla mladých sa tu miešajú s dospelými divadelníkmi, tradičné s alternatívnymi, prednes s drámou, divadlo poézie s bohapustou zábavou v modrom stane, ktorý je známy svojím bielym mimikry. Tak ako v playliste DJ-a Trička môžu spolu bez problémov existovať Madonna a Maduar, jestvuje aj všetko ostatné na Žatve v symbióze.

Navyše, Žatva neplýtvá zdrojmi – tak ako všetky ochotnícke súbory, naopak, generuje z ničoho (alebo z minimálnych prostriedkov) energiu, ktorá dokáže valcovať, ktorá vyžaruje doďaleka a šíri sa rôznymi spôsobmi. Ak je jedným z cieľov permakultúry harmonické spojenie krajiny a ľudí, je environment našej martinskej prehliadky žiarivým príkladom tejto harmónie. Je to prostredie, v ktorom sa ľudia zo všetkých kútov Slovenska stávajú lokálnou komunitou, živým organizmom. A tento organizmus funguje ako pravé permakultúrne perpetuum mobile – stačí, aby sa nadychol martinského vzduchu a festivalovej atmosféry a hneď zarodí umenie, a to umenie zas premení na festivalovú atmosféru a tak stále dookola. A vy všetci – a my všetci sme toho súčasťou.

A tak si môžeme ako každý rok, aj v roku 2021 povedať, že aj My sme Žatva!

Martina z Martina



foto: Jakub Jančo

DÔLEŽITÉ JE PESTOVAŤ PODHUBIE PRE KOMUNITU



SLOVOM „KRÍZA“ SME V NAJRÔZNEJŠÍCH SÚVISLOSTIACH ATAKOVANÍ DENNE: KRÍZA KLÍMY, KRÍZA ŠTÁTU, KRÍZA EURÓPSKEJ ÚNIE, IDENTITY, REALITY...

O TOM, AKO SA DÁ AJ NAPRIEK NEĽAHKÝM ČASOM BYŤ INŠPIRATÍVNE AKTÍVNY SME SA ROZPRÁVALI S RIADITEĽKOU TURČIANSKEHO KULTÚRNEHO STREDISKA V MARTINE (TKS) SOŇOU BUCKULČIKOVOU A METODIKOM PRE DIVADLO MILANOM HERČÚTOM.

Pandémia dáva zabrat' snád' všetkým oblastiam spoločensko-kultúrneho života. Viete dnes vyčíslit' vaše škody?

Soňa Buckulčíková: Najväčšia škoda je strata kontaktu s ľuďmi. Keďže sme v TKS malý kolektív, snažili sme sa o to intenzívnejšie pracovať na rôznych variáciách udržiavania tohto kontaktu. Presunuli sme sa do virtuálneho prostredia, no zároveň sme riešili aj úplne nové otázky. Veľa podujatí sme napríklad začali financovať z grantových systémov a mnohé aj boli podporené. Pandémia nám však nedovolila ich zrealizovať, kvôli čomu budeme musieť získané prostriedky vrátiť. Nevadí, aspoň sme si otestovali naše schopnosti.

O ktoré projekty ide?

SB: Minulý rok sme sa prihlásili do konkurzu vyhláseného NOC-kou, aby sme získali poverenie na organizovanie celoštátneho kola súťaže a výstavy amatérskej fotografickej tvorby AMFO. A uspeli sme! Projekt sme tomu podriadili a uvažovali aj o nových výstavných priestoroch. Mesto nás podporilo a veríme, že vďaka tomu budeme mať v Martine open-air galériu.

Bude súťaž AMFO pod vašou hlavičkou iná ako doteraz?

SB: Radi by sme zmenili formu vizuálnej prezentácie a zahrnuli do nej aj nové výstavné panely.

Súčasný názov AMFO znamenal kedysi „amatérska martinská fotografia“. Súťaž sa totiž roky konala práve v Martine a predpokladám, že snaha o jej prinavrátenie mestu bol jeden z hnacích motorov prihlásenia sa do konkurzu. Čo ďalšie vás však motivovalo?



foto: Michal Lašut

Milan Herčút: Do regionálneho kola súťaže sa nám dlho prihlasuje málo fotografův. Povedali sme si, že ich musíme lepšie motivovať a reštartovať túto komunitu. Ak máte stabilnú komunitu, všetko ostatné ide plynulo – navzájom sa dokážu inšpirovať, zdieľať skúsenosti, podporovať sa. To je dnes – nielen pri neprofesionálnej fotke – asi to najpodstatnejšie.

SB: Súčasťou tohto procesu budú vzdelávacie podujatia, rozborové semináre a workshopy. Tento rok chceme pokrstiť aj novú publikáciu Jozefa Sedláka o amatérskej fotke. Budúcoročný program by mal byť aj sériou rôznych interiérových a exteriérových výstav.

TKS sa venuje aj iným oblastiam neprofesionálneho umenia. V akej kondícii je také divadlo?

MH: Myslím, že pandémia je iba špičkou ľadovca problémov, ktoré sa na nás valia dlhodobo. Situácia okolo neprofesionálneho umenia bola a je zložitá aj bez koronakrízy. Aby tieto aktivity prežili, chce to vždy nadľudský zápal pre vec, a ten môže časom dôjsť. Našťastie sme mali možnosť pripraviť krajskú súťaž Turčianske javisko relatívne štandardným spôsobom. Súťaž samotná pritom nie je až taká dôležitá, ako stmelovanie a podporovanie komunít.

SB: Turčianske javisko sa pripravovalo niekoľko mesiacov, čo si vyžadovalo veľké komunikačné a organizačné úsilie. Neustále sme museli improvizovať, z pôvodných 11 prihlásených predstavení sa podarilo zaradiť do programu iba 6. Aj preto som veľmi rada, že sme sa nakoniec synergicky spojili so Scénickou žatvou.

Na aké divadelné úspechy ste hrdí?

HK: Našou výstavnou skriňou je inscenácia Proti prúdu, na ktorú sme napísali projekt a realizovali ju v spolupráci so ZUŠ Mudroňa v Martine.

V Martine za ostatné roky vznikli rôzne iniciatívy, združenia, skupiny, dokonca celé kultúrne priestory. Keďže sa vám spolupráca so školou zrejme osvedčila, plánujete v takýchto aktivitách pokračovať?

SB: Vytvárame úsilie s mnohými organizáciami, nielen divadelnými. V našich priestoroch napríklad funguje Štúdio Klapka s mladými redaktormi a filmármi. Divadelníci zas skúšajú malé etudy v rámci projektu Živá fotografia. Ide o akúsi javiskovú pozvánku na výstavy AMFO.

HK: Radi takto prepájame jednotlivé oblasti umenia.

ČÁRY-MÁRY DDS KAMARÁT, MARTIN

S režisérkou Evou Benčíkovou



Sci-fi podľa skutočnej udalosti

**„TOTO JE CELÉ ZLE. JA BY SOM
TU NEMALA BYŤ. MALA BY SOM
BYŤ V ŠKOLE NA DRUHEJ STRANE
OCEÁNU. LENŽE VY SA VŠETCI
OBRACIATE NA NÁS MLADÝCH,
ABY SME VÁM DALI NÁDEJ.**

**AKO SI TO DOVOĽUJETE? ĽUDIA
TRPIA, ĽUDIA UMIERAJÚ, CELÉ
EKOSYSTÉMY SA RÚCAJÚ,
SME NA ZAČIATKU MASOVÉHO
VYMIERANIA...“**

G. T.



foto: Jakub Jančo

Znie to ako sci-fi, no tvorcovia a protagonisti rozprávky Čáry-máry ešte pred pár dňami museli inscenáciu kompletne prekopáť. Dvojroly však pre skúsené čarodejnice, víly a lúpežníkov z Detského divadelného súboru Kamarát z Martina boli ten menší problém.

„Na poslednej skúške to vyzeralo veru všelijak,“ rozpráva princípálka súboru Eva Benčíková. Na druhej strane platí staré divadelné pravidlo: Posratá skúška = skvelé predstavenie. Škoda, že je to proti prírode a nedá sa aplikovať aj v permakultúre. Zle vyťažený dažďový les sa predsa nerovná zdravšiemu palmovému oleju a šťastnejším orangutanom.

„Téma ekologických problémov Zeme a ich riešení v kolektíve zarezo-
novala najviac spomedzi aktuálnych spoločenských fenoménov.
Samy od seba začali decká nosiť a zbierať informácie, čítali aktuálne
články o klimatickej kríze, rešeršovali aj na internete, doma, v lese. Ich
úlohou bolo vydestilovať monológ a vyjadriť svoj názor na tento prob-
lém. Z materiálu sme postupne vybudovali scenár na inscenovanie,“
dopĺňa vedúca súboru a zároveň spoluautorka textu.

Obsadenie rozprávky vzniklo z viacerých skupín zverencov, ktoré Eva Benčíková vedie. „Deti usmerňujem k samostatnosti a ak to nejde inak, tútorské kapacity vykrývam z rodiny. Občas nám pomôže a navedie nás môj syn Juraj a najmladší Branislav zas inscenáciu podchytí režijne. Rodina Benčíková sa stará o dorast,“ uzatvára Eva Benčíková.

Mrazivo vyzneli záverečné slová o budúcnosti sveta. Ľudia nosia masky kvôli chorobami zamorenému ovzdušiu, ktoré zabíja. Keby sme dnes žili ako v stredoveku, tak autorku takýchto alarmistických slov (avšak trefne opisujúcich našu realitu) upália ako bosorku. To smutnejšie a problematické, čo inscenácia priniesla, je fakt, že myšlienky detí sú plné obáv z budúcnosti a dospelí nerobia dosť preto, aby ich strach pominul.

pani Švoňavá



ČÁRY-MÁRY

DDS KAMARÁT, MARTIN

Materiál je potrebné nielen zbierať, ale aj triediť

Svet sa neodvratne mení. Píšu o tom noviny, vysielajú televízne stanice, učia sa o tom deti. Vzniká paradox, že pokrok znamená zároveň ohrozenie. Takáto závažná je aj téma ekológie a zachovania životaschopných podmienok na Zemi. Deti sú prirodzení propagátori a nositelia idey svojej vlastnej zdravej budúcnosti, hoci im to ešte treba občas pripomenúť a postupne, aj zábavnou formou ich vzdelávať. Deti z DDS Kamarát ponúkli Čáry-máry.

To by sa žilo, keby sme zaklínacou formulkou dokázali vyriešiť hocikaké, aj vážne problémy okolo predvedenej inscenácie hry autorského kolektívu pod vedením Lucky Kostákovskej a Evy Benčíkovej. Ale podme po poriadku. Opisovaný vznik inscenácie (v prístupných materiáloch) predpokladal logickú následnosť postupov, ktorá umožní poctivú predprípravu. Nazbierané materiály, podnety detí k zvolenej téme, improvizované vystúpenia, keď v dialógoch podnetne vznikajú základy textu, je potrebné nielen zbierať, ale aj triediť. V záujme konečného divadelného tvaru a jeho pohodlnej zrozumiteľnosti je treba dbať na vytvorenie predpokladov k inšpiratívnej javiskovej akcii v príprave. V detskom divadle – ako kategórii – sú takéto predpoklady súčasťou prirodzeného pohybu a prejavu detí v priestore. V krátkosti – pripravený text hry – scenár musí predpokladať menej opisného textu a viac

hrania – presnejšie, akčného konania. Obrazotvornosť detí je nevyčerpatelná, ale môže byť aj citlivo usmerňovaná. V Čároch-mároch sa vo výstupoch rozprávkových postáv stretávajú nadprirodzené bytosti čarodejníc a víl s tromi lúpežníkmi. Čarodejnice majú niektoré nepekne vlastnosti ako je hašterivosť, roztržitosť a pod. Tým pripomínajú ľudské bytosti a stálo by za pokus tieto konfliktné danosti viac akcentovať, ako aj lúpežníkom výraznejšie prideliť niektoré konkrétne individualizované vlastnosti okrem pozemskej chuti do jedla. Inscenácia však ako celok pôsobila nesústredene a niektoré akcie vyložene degradovali v tempe, ako aj hereckom prejave. Pochvalu si zaslúži technologické spracovanie väčšiny kostýmov, avšak ich výtvarná nepôvodnosť (neoriginalita) ma sklámala. Scénografia a uchopenie javiskového priestoru absentovali úplne. K celkovému výsledku treba pripočítať charakterom nepatričnú a tým dezorientujúcu hudbu (panova flauta – zrejme Ennio Morricone).

Detské súbory a ich činnosť sú determinované neustálym dorastaním a výmenou detí. Navyiac situáciu v poslednom období skomplikovala aj pandémia, čím sa významne narušila kontinuita záujmových aktivít. Udržiavať v činnosti a v tvorivej pohotovosti takéto kolektívy si zaslúži všeobecné uznanie.

Jaroslav Valek, porotca



foto: Michal Lašut

MATKA DS ŠAPO, PLOŠTÍN

S režisérkou Máriou Grajciarovou



Upcyklovaný Tajovský

**UŽ NA PRVÝ POHĽAD MAJÚ DIVADELNÍCI
Z PLOŠTÍNA PRINCÍPY UDRŽATEĽNOSTI
V MALÍČKU – NA SCÉNE VIDÍME SAMÉ
TRVÁCE PRÍRODNÉ MATERIÁLY, ŽIADNE
PLASTY A UNIVERZÁLNU IKEU.**

**NAVYŠE, HOCI SIAHLI PO JEDNEJ
Z NAJOPOTREBOVANEJŠÍCH PREDĽOH
V OCHOTNÍCKOM DIVADLE VÔBEC,
TAJOVSKÉHO MATKE, SVOJPOMOCNE
SI JU VYNOVILI. OKREM TOHO JE TO
SÚBOR, KTORÉHO TRVALÁ UDRŽATEĽNOSŤ
NA SCÉNE NEPROFESIONÁLNEHO
DIVADLA JE NESPOCHYBNITEĽNÁ
– VEĎ DIVADLO V PLOŠTÍNE SA HRÁ
UŽ STO ROKOV!**

Režisérky Márie Grajciarovej som sa hneď na úvod opýtala, či necítila tlak pri voľbe takého populárneho titulu, ktorý má bohatú inscenačnú tradíciu. Ved'parafrázujúc výrok klasika (Matheja) – ak nezahráš Matku, nie si poriadny súbor. Pani režisérka však priznala, že ju viedli najmä pragmatické dôvody: „Zámer bolo uviesť to na oslave storočnice divadla v Ploštíne, preto tá krátkosť, preto je to jednoaktovka na štyridsať minút.“ Zároveň bolo faktorom najmä využitie lokálnych ľudských zdrojov: „V ochotníckom súbore si hľadáte predlohu podľa toho, koľko máte ľudí a aké máte typy. Musím pracovať s materiálom, ktorý mám.“ To kvitujeme, veď z hľadiska uhlíkovej stopy je to ten najrozumnější prístup.



foto: Jakub Jančo

Pri otázke, prečo spomedzi všetkých možných matiek – Čapkovej, Gorkého či Pitínského – zvolila práve tú Jozefovu Gregorovu, odhalila sa aj jej osobná motivácia: „Pracujem v zariadení núdzového bývania s matkami, ktoré sú samy, s deťmi, na ulici. A tá matka robí koľkokrát také rozhodnutia, ktoré sú proti nej, proti jej presvedčeniu. Zdalo sa mi, že táto téma korešponduje aj so súčasným životom, s dobou, ktorú žijeme, s tlakom spoločnosti, ktorý vzniká. Takže to tiež ovplyvnilo výber.“

Keďže však podľa vlastných slov nechcela použiť celkom pôvodný text, pretože je jazykovo už ozaj obstarožný, rozhodla sa ho upcyklovať v spolupráci s hercom a režisérom Michalom Tomasym: „Ochotníckemu režisérovi sa málokedy podarí, aby mu niekto pomohol s dramaturgiou. Väčšinou v ochotníckom súbore je režisér aj dramaturg, scenárista, scénograf, kostymér. Ja som naučená robiť spôsobom „sama si“, takže mi veľmi dobre padlo, že Michal text upravil.“ Hoci jeden tvorca vyprodukuje menej odpadu ako dvaja, je pochopiteľné, že režisérka nie je superman a energia vznikajúca pri medzilidskej spolupráci vyváži všetky iné ekologické dosahy.

Podobný princíp staronového sa využil aj pri kostýmoch. Žiadna fast fashion, ale poctivé remeslo: „My máme kroje, ktoré používame vo folklórnych predstavaniach, ale nechcela som náš ploštínsky kroj, chcela som len taký štylizovaný náznak.“ V snahe podporiť lokálnu ekonomiku si tak dala kostýmy ušit' na zákazku, čo však nedopadlo úplne podľa predstáv: „Chcela som dať zarobiť našej umelkyňi, čo tvorí kroje a nepohodli sme sa. Ale dotiahli sme to do zdarného konca.“ Oceniť treba aj úsporné osvetlenie, ktoré v sebe však nieslo aj metaforu: „Hneď som mala predstavu, že chcem použiť sviečky, symbol krehkosti života – zaľúka vietor a ste fuč.“ Čerešničkou na torte ekologicky uvedomelej inscenácie je scéna, ktorá vznikla na objednávku od lokálneho výrobcu: „Zhodou okolností mám veľmi šikovného suseda, ktorý má stolársku firmu, odfotila som mu svoj nákres scény, že či by sa na to dal. A on sa dal.“ Rekvizity však mali z domácich fundusov – „...niečo je z minulých predstavení, truhlica je naša, jedna bola v Kultúrnom dome, preto sú aj každá iná, ale s hercami sme si vysvetlili, prečo je to tak.“ Holt, ochotníci opäť dokázali, že bezodpadovosť a cirkulárna ekonomika je im vlastná.

Po úspechu na festivale Ivana Stodolu vlni postúpili a mali hrať na postupovej prehliadke v Žabokrechoch, no podujatie sa tri dni vopred zrušilo. A tak tento rok inscenáciu zrecyklovali a dostali sa s ňou až na Žatvu. Už však majú aj nové plány – nedostatok financií na zaplatenie licencie zas využijú v prospech upcyklingu: „Zrejme to urobíme na motívy.“

Martina z Martina



MATKA DS ŠAPO, PLOŠTÍN

V Matke sa našlo niekoľko trhlín, ale aj disciplinovaný herecký súbor

Inscenovanie slovenskej klasickej dramatickej literatúry je vždy a všade nielen výzvou, ale aj záväzkom tvorcov. Tradičné inscenačné postupy sa porovnávajú s pokusmi o všelijaké aktualizácie vplyvy rôznej intenzity a divadelnej presvedčivosti. (Pozn.: to isté platí, samozrejme, aj o inscenovaní svetovej klasickej drámy). Nezdravá bázeň k predlohe môže byť pre súčasného diváka rovnako kontraproduktívna, ako aj bezbrehá zosúčasnenosť. Jednoaktovka Matka (1906) od Jozefa Gregora Tajovského je súčasťou jeho celoživotnej snahy umelecky zaznamenávať posuny spoločenských vzťahov slovenského vidieka. Je viac než zjavné, že diela českej a svetovej realistickej drámy (Stroupežnický, Preiss, Mrštíkovi, Ibsen a pod.) ho mohli podstatne ovplyvniť. Svedomie, etika v konflikte s majetkom a osudové rozhodnutia hlavných postáv sú charakteristickými prvkami tejto poetiky. Hra opisuje osud ovdovelej Zuzy Holúbkovej, matky Aničky, ktorá sa po mnohých vnútorných psychických peripetiách rozhodne zrieknuť svojej lásky z mladosti, Ďura Boháča. Ten ju neustále nástoživo presviedča o perspektíve šťastného spoločného života. To sa však nepáči Aničkinmu nápadníkovi Jankovi Koreňovi, pretože Boháčovi predkovia sa previnili na jeho otcovi nepoctivou majetkovou ujmou, čo vylučuje spolužitie v jednej rodine.

Tajovského Matka v podaní divadelného súboru ŠAPO Ploštín, uvedená ako titul k 100. výročiu zmienky o divadelnom predstavení v obci, sa ponúkla ako precízne pripravovaný projekt. Viac či menej premyslená dramaturgická úprava, kultivovaná scéna aj kostýmy (aj ich technolo-

gické spracovanie) či režijná práca o tom svedčia viac ako dostatočne. Nemenej dôležitým tmeliacim spojivom inscenácie boli poctivé herecké výkony. Dramaturgická úprava, okrem rutinných a užitočných škrtov, necháva štruktúru výstupov s obsahovo opakovanými dialógmi v pôvodnej podobe. Réžia však nedokázala vystavať ponúkajúcu sa možnosť ich výraznejšie gradovať, jednotlivé dialógy prirodzene psychologizovať, od akoby nízkej emočnej zainteresovanosti postáv až k osudovej neurotizujúcej bezvýhodnosti: nadšenie, očarenie, optimizmus vs. nepokoj, nervozita, zúfalstvo, rezignácia... a to nielen vo verbálnej polohe hereckých prostriedkov, ale aj javiskovom pohybe ako znaku, či už vo vzostupnom alebo zostupnom podobenstve. Zdvojenie postáv hlavných predstaviteľov, podľa mňa nepresne nazývaných alter ego, orámcovalo a možno skôr predtialo rámcovanie javiskového tvaru. Jedine ak by sme prijali étos rezignovanej polohy týchto postáv. Inscenátori v snahe úzkostlivo estetizovať a harmonizovať celkový výsledok pomocou konceptuálnej scénickej hudby, stavby v štýle divadelnej moderny a kostýmov, akosi zabudli na ich vzájomnú interakciu. Tu sa vyskytlo taktiež niekoľko trhlín. Mimoriadne dobre disponovaný herecký súbor z Ploštína sa svojich dramatických postáv chopil s potrebnou razanciou a presvedčivosťou bez rozdielu. Práca s hercom bola aj najsilnejším režisérskym vkladom do všeobsahujúcej inscenačnej štruktúry. Prajem súboru mnoho zdraru a chuti do ušľachtilej divadelnej činnosti.

Jaroslav Valek, porotca



foto: Michal Lašut



VANDA ROZENBERGOVÁ: VÝBUCH AKO PRUDKÁ EXOTERMICKÁ REAKCIA

IVETA KLOPTOVÁ, RUŽOMBEROK

Sila krehkej zraniteľnosti

Poviedka Vandy Rozenbergovej zo zbierky *Sloboda bažantom* je dobrým textovým materiálom pre javiskové spracovanie, a to zjavne aj vo forme umeleckého prednesu. Iveta Kloptová sa textu zhostila s pochopením a v jej prednese je cítiť stotožnenie sa s tematickými líniami poviedky, ktoré rozvíjajú peripetie ženy uväznenej v partnerskom vzťahu charakteristickom psychickým nátlakom zo strany muža. Javisková interpretácia v podaní Ivety Kloptovej je autentická a postavená na spektre minimalistických výrazových prostriedkov.

Strohosť stvárnenia je však podporená vnútornými obsahmi, ktoré presakujú na povrch v podobe emócií pretavených do slov. S rastúcim dusnom vo vzťahu postáv Jazdca a Lastovičky sa stupňuje aj dynamika naratívnej zložky a graduje atmosféra javiskového výkonu. Interpretka pracuje zreteľne s charaktermi postáv a jemne vytvára kontúry obrazov z príbehu, ktoré v divákovi evokujú zvedavosť a potrebu spoznávať svet, do ktorého nás interpretka uvádza. Celkový dojem v recipientovi každou vetou vzbudzuje dojem bujnejšieho tajomstva a záujem o to, ako sa subtilný, hlboko intímny príbeh ženy, matky, manželky bude vyvíjať a ako napokon skončí. Dobrý výber textu, jednoduché stvárnenie, minimalistické výrazové prostriedky, čistý myšlienkový a analytický prístup postavený na zhmotnení slov do živých obrazov – to je cesta k sugestívnemu javiskovému výsledku.

Lubomír Bukový, porotca



Prirodzenosť nadovšetko

Tri roky, tri ocenenia na Hviezdoslavovom Kubíne. Ako si sa dostala od Sone Urikovej cez Anku Ondrejkovú k Vande Rozenbergovej?

K Soničkinmu textu som sa dostala náhodou na jednom workshope a zapáčil sa mi tak, že som s ním začala pracovať. Ďalší rok som chcela vyskúšať poéziu. Bol to ťažší kúsok, ale Ankina poézia je mi blízka. V prvom rade siaham po textoch, s ktorými sa stotožním. Ten posledný od Vandy má podobný podtext ako ten Sonin. Mne sa podobné poviedky recitujú dobre.

Vybrala si si poviedku z knihy *Sloboda bažantom*, prečo práve túto?

Najviac vo mne zarezovala. Vždy však zároveň ešte veľmi dlho trvá, kým sa text dostane do finálnej recitátorskej podoby, vyžaduje si ešte veľa práce a škrtania.

Tvoj text bol založený na dialógu medzi mužom a ženou.

Bola to výzva?

Dnes sa mi ten dialóg veľmi nepodaril. Mam pocit, že ten ženský element mi tam trochu unikol.

Tréma vraj neexistuje, aký máš na to názor?

Taký, že tréma existuje. Ja sa s ňou vyrovnávam tak, že prídem na javisko. A začnem. Potom to už prejde. Najhoršia je týždeň predtým.

Tvoje recitačné úspechy sú väčšie v próze. Čo bude nasledovať ďalej?

O týždeň sa chystám na Hviezdoslavov Kubín s prózou od Jany Beňovej. Kam v Bratislave.

Dôjde niekedy recitačne aj na tvoju vlastnú úspešnú poetickú tvorbu?

Zatiaľ nad tým nerozmýšľam. Asi nie, lebo je omnoho komplikovanejšie, keď ide o vlastnú tvorbu. Autor-recitátor už nemá taký odstup od textu, aký by mal mať.

Ako byť úspešným recitátorom na celoslovenských súťažiach?

Mať to rád a byť prirodzený.

mth

JA SOM TYRA

DDS DRIM, ZUŠ J. ROSINSKÉHO, NITRA

S členkami súboru, herečkami Terezkou (11), Elou (12) a Ninou (12)



Tyru si demokraticky zvolili, aby ju mohli šikanovať

S UVEDOMELOU MLÁDEŽOU SA NERADNO ZAHŔÁVAŤ, POVEDAL NIEKEDY NIEKTO. VSKUTKU, DETSKÝ RECITAČNÝ KOLEKTÍV DDS DRIM NENECHÁVA NITKU SUCHÚ NA ŽIADNEJ VÁŽNEJ SPOLOČENSKEJ OTÁZKE – ŠIKANE, TYRANII ČI VOJNE. NEPRINÁŠA VŠAK TAKÝTO VYCIIBRENÝ SENZIBIL NA SVETOVÉ PROBLÉMY AJ STOPOVÉ PRVKY DEPRESIE?

Ako sa vám dnes hralo?

Terezka: Náročne. Kvôli svetlám sme nevedeli, kam čo máme v predstavení dať. Nevedeli sme si zapamätať, ktorá značka na zemi na čo je, aký predmet tam položiť, kedy sa tam postaviť.

Ela: Ale inak sa nám hralo v pohode.

Kde zvyknete hrávať?

Terezka: Väčšinou na ZUŠ-kách. Nedávno sme napríklad hrali v Bratislave a dopadlo to oproti dňšku oveľa lepšie. Hrávame aj na festivaloch, po súťažiach.

Ela, hráš hlavnú predstaviteľku Tyru, ktorá ale v inscenácii nepovie ani slovo (iba v myslí pre kocúra). Aké to je, keď rozprávajú iba ostatní a do toho všetkého ešte aj o tebe?

Ela: Niekedy je to nepríjemné, cítim sa byť šikanovaná, ale už som si zvykla.

Terezka: Inak ju máme radi. Všetky.



foto: Jakub Jančo

Nemáš chuť ím to po predstavení niekedy vrátiť?

Terezka: Pozor, mne to vracia, mne to vracia... Aj keď nemusí.

Nina: Mne nie.

Máš pred niektorou zo scén rešpekt?

Ela: Cítim sa divne, keď ma sotia na zem alebo keď sedím v krabici a oni si mnou pohadzujú.

Terezka: Pritom mala byť v tej krabici zatvorená!

Nina: To sme ale zrušili, pretože by nefungovalo to svetlo, ktoré svieti zvnútra.

Ja som Tyra je poskladaná z rôznych, často nenadväzujúcich replík, ktoré si medzi sebou striedate ako taký ping-pong. Bolo náročné sa ich naučiť naspamäť?

Terezka: Nebol problém sa ich naučiť, skôr je masaker za niekoho zaskakovať a doučiť sa jeho texty.

Nina: Ja sa texty vôbec neučím, aj keď ich mám dlhé. Nejakú ich poviem rovno na javisku, prípadne mi Marica pošepká. Už som si na to zvykla.

V predstavení znie hudba od Vivaldiho. Baví vás?

Všetky: Áno.

Terezka: Najskôr som si povedala: „Meh.“ Potom začala byť chytľavá.

Nina: Tie pesničky sú dosť uvoľňujúce oproti príbehu, ktorý hráme.

Ako ste sa o tom príbehu s pani režisérkou rozprávali a ako vznikol text a celkový koncept inscenácie?

Nina: Vždy, keď pripravujeme novú inscenáciu, máme na výber viacero tém a kníh, z ktorých si vždy kúsok prečítame a potom hlasujeme, čo sa nám najviac páči a čo by sme chceli robiť. Zvolili sme si „inakosť“, pričom každý mal sám za seba opísať, ako na neho táto téma pôsobí a čo pre neho znamená.

Terezka: Potom sme začali sami tvoriť scenár, písať eseje o téme, čítať a počúvať materiál, ktorý nám Marica posielala.

Čo pripravujete ďalšie?

Ela: Malú krajinu od Gaëla Fayeho. Je to o vojne.

Ďalší náročný a smutný námet? Prezradte viac.

Ela: Bude to ešte depresívnejšie ako Ja som Tyra.

Uf, hrávate aj niečo veselé?

Terezka: Odkedy prišla do súboru Ela, tak už nie. Predtým sme mali aj komédie.

Ela: Joj.

Jakub z čelade molovitých



JA SOM TYRA

DDS DRIM, ZUŠ J. ROSINSKÉHO, NITRA

Každý z nás niekedy niekam nepatril

V zásade je jedno, či ste škôľkar, školák alebo pracujete. Každý z nás dôverne pozná ten pocit tlaku, keď sa má zaradiť do kolektívu a má intenzívny pocit, že doň skrátka nepatrí. Divadelný súbor DRIM si ako predlohu svojej inscenácie s názvom Ja som Tyra vybral knihu Helge Torvund Vivaldi. Rozpráva príbeh dievčatka Tyry, ktoré v škole čelí šikane. Detský divadelný súbor DRIM sa na jej príbeh pozerá s výrazným interpretačným vkladom a podrobuje ho skúmaniu. Odmietajú deti v škole prijať Tyru lebo mlčí a nekomunikuje? Alebo Tyra mlčí a nekomunikuje preto, že ju deti nemajú rady a ubližujú jej? DDS DRIM pod vedením Marice Šiškovej svet zákonitostí školského dvora nezjednodušuje a nebagatelizuje. Naopak, podrobuje ho, hoci na krátkej ploche, ale pomerne hlbokéj analýze.

Tyrinu uzavretosť režisérka nezobrazuje len ako dôsledok šikany. Ale zároveň nám ponúka aj obraz toho, ako deti na jednej strane ťažko prijímajú akúkoľvek inakosť, no na druhej strane aj to, ako sa niektoré z nich snažia prijať ju, hoc im to druhá strana vždy neľahčuje. Z Tyry sa tak nestáva len plochá obeť a z „kolektívu školského dvora“ akýsi plagátový šikanátor. Práve naopak, vidíme detský svet ako komplexnú sústavu komplikovaných vzťahov.

Marica Šišková patrí k tým pedagógom, ktorí svojich divadelných zverencov citlivo, ale pritom divadelne erudovane vedú. Je však zjavné, že tak robí s ohľadom na to, aby tou zložkou, ktorá je skutočne tvorivá, bol práve súbor samotný. Členovia súboru DRIM sú herecky disponovaní a ich kolektívny výkon je mimoriadne sústredený. Niet pochýb o tom, že vedia, aký príbeh nám rozprávajú a že obsahu slov, ktoré na javisku vyrieknu, rozumejú.

Výsledný inscenačný tvar je čistý a oprostený na absolútne minimum. Súbor stavia na tej najcennejšej devíze, ktorú má – na samotných hercoch. Výsledný tvar kategoricky prináleží divadlu poézie a príbeh rozpráva v citlivo komponovaných obrazoch, no na druhej strane je nesmierne vecný a konkrétny.

Inscenácia DDS DRIM Ja som Tyra potvrdzuje skutočnosť, že keď sa stretne výrazná pedagogická osobnosť s chtivým a tvorivým súborom, výsledkom je silný divadelný zážitok, ktorý je prínosom nielen pre samotných aktérov zažívajúcich proces tvorby, ale aj pre diváka.

Zuzana Galková, porotkyňa



foto: Michal Lašut



LUIGIHO SRDCE DS F*ACTOR, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

S celým hereckým osadenstvom, bez účasti režiséra



Komu patrí srdce?

**REŽISÉR MICHAL TOMASY
PRIPRAVIL HRU IVANA BUKOVČANA
V ŠTÝLE AMERICKEJ BUFFONÁDY.
A AKO STRÁŽCA KĹÚČA VPUSTIL
K LUIGIMU (MIROSLAV ŠTEVKO)
DO CELY ŠEŠŤ ZÁUJEMCOV
O JEHO SRDCE.**

**DIVADLO F*ACTOR HRALO
LUIGIHO SRDCE UŽ JEDENÁSTY
RAZ, ALE NA TURČIANSKOM
JAVISKU HO HRALO PRVÝKRÁT
OBRÁTENE ZRKADLOVO.
LUIGIHO SRDCE VŠAK ZOSTALO
BIŤ SPRÁVNE.**



foto: Michal Lašut

Vaše prvé reakcie po rozboroch?

Porota mala dobré nápady, posunú nás dopredu. Kritickí boli aj právom, tiež sme mali taký názor, trafili. Ale po okresnom kole sme mali rozbor, kde nám povedali niečo iné ako títo porotcovia. Budeme musieť medzi tým nájsť zlatú cestu. Väčšinou sa poznámky týkali režisérovej práce. Bude s nami musieť niekoľko vecí dotiahnuť.

Nie je načas začať režisérovi do práce kecat?

Nie! (Razantne!) Sme šťastní, že sa nám venuje a s nami robí... Občas mu do režirovania niekto reční... my sa ho nebojíme, s prepáčením, poslať... (Prehlušený záznam: Roman, toto bude v časopise!) ...udržíme konsenzus medzi nami hercami aj režisérom. Všetci mu dôverujeme a on nás pozná aj ako ľudí, vie, čo ako herci zvládneme, či môže trochu pritvrdiť, či pôjdeme cez naše limity a bude to ok.

Plne mu dôverujeme aj ako dramaturgovi. Doteraz sme hrali autorské texty a bolo to prvýkrát, čo sme hrali hru od renomovaného autora, takže nová skúsenosť. Michal ju preškrtať pre naše potreby.

Čo bolo pre vás ako hercov na tejto hre najzábavnejšie?

Ten čas, ktorý spolu trávime. Že niečo spolu tvoríme, je len čerešnička na torte. Ide nám o tú radosť a lásku k nášmu divadlu, inak by sme to nerobili. (Roman H., dievčatá sa tvária dojato.)

Pre mňa je na tom najzábavnejšie sa učiť... (Bože, akí sme vážni!) ...všimáť si veci a na základe toho sa posúvať. Videl som to z balkóna už piatykrát a všimol som si dobrý vtíp, ktorý mi až teraz došiel.

Mňa, a myslím, že aj všetkých ostatných okrem Mira (Luigiho) baví, že celé predstavenie spolu sedíme na balkóne, sledujeme brebty, na ktorých sa nemôžeme smiať. Máme disciplínu, vieme, kedy ideme, ale zároveň sa aj bavíme. A keď začne hrať hudba, predstavím si Ađu, ako začína tancovať s tými dlhými nohami, na opätkoch. Mój obľúbený joke z predstavenia má Andrea, keď sa jej Luigi pýta, prečo sa počas ich svadobnej cesty vyspala s milencom. A ona na to – keď jemu to inak časovo nevyšlo.

Miro (predstaviť Luigiho), ty sa tiež baviš?

Lebo počas celého predstavenia si vážny.

Musím byť vážny, preto sa tvárim vážne. (...Ty to nehraješ, ty si vážny...) Počas predstavenia sa nám kadečo podialo, aj posteľ padla. Mňa baví, keď sa stretneme po divadle a začnú sa rozoberať blbosti, čo som povedal, napríklad vezmem namiesto vezmem (je hrdý obyvateľ Smrečan!), a potom mi to pripomínajú ďalšie dva mesiace. Stále sa učím. Som im vďačný, že ma vzali do Faktoru z ochotníckeho divadla. (...A my sme čo?)

Čím si Luigiho srdce môže získať srdcia divákov?

Naše spracovanie je, oproti pôvodnému textu, ktorý je strašne dlhý, svieže.



SOLITARITA

DŠ ROSATHEA – ROSART, RUŽOMBEROK

S režisérkou Mariannou Stančokovou



Za poslušné
Slovensko

**POZVAŤ ČERSTVÚ ZNÁMOST
NA RANDE DO DIVADLA
NA SATIRU NIE JE VŽDY DOBRÝ
NÁPAD. HROZÍ MENTÁLNA
DISHARMÓNIA. A KEĎ SA ŤA
V HĽADISKU HEREC OTVORENÉ,
PRED VŠETKÝMI OPÝTA, KOĽKO
STÁLO TVOJE MIESTO, TO LEN
ZAČÍNA ZÁBAVA.**



foto: Michal Lašut

**Divácka interakcia je divadelná výzva. Nie každý divák je prajný.
Aké máte skúsenosti s interakciou?**

Diváci v Štúdiu SKD boli reaktívni, čo je pre nás celkom dôležité. Zažili sme rôzne skúsenosti, no neobávam sa ich interakcií vzhľadom k tomu, že celý tím je extrovertný a že sú to nebojácni ľudia. Keď narazia na diváka, ktorý nemá záujem byť interaktívny, tak idú ďalej.

Dozvedel som sa, že inscenovaný text nie je váš autorský počín, ale dielo zahraničnej dramatičky. Ako sa do inscenácie pretavil tento fakt?

V popise inscenácie to neuvádzame, no štyri obrazy sú z hry Solitarita a jeden obraz, výstup Pracovný pohovor, pochádza z diela Work in progres od tej istej autorky Gianiny Čarburnariu. S pôvodnými dielami sme intenzívne pracovali a dramaturgicky ich upravovali, aby fungoval aj v našom biotope a diváci dokázali identifikovať satiru a kriticky rozmyšľať nad témami, na ktoré inscenácia poukazuje.

Do inscenácie Solitarita si priniesla typ direktívnej, alebo demokratickej režisérky?

Tak ako chceme, aby diváci boli myslíace bytosti, aby z divadla odchádzali s materiálom na uvažovanie, rovnako je mojou snahou obklopovať sa ľuďmi, mysliacimi bytosťami, ktoré prinášajú vlastnú invenciu a názory. Hoci mám vždy vlastnú konkrétnu predstavu, nebránim sa ju ohýbať v spoločnom tvorivom procese v prospech čo najlepšieho výsledku. Ide mi o to, aby divadlo bolo čo najrozumiteľnejšie, najpriradenejšie a najkomfortnejšie pre tvorcov.

Aktuálne sa venuje štúdiu odboru réžie a dramaturgie. Ktorá strana tvorby je u teba ťažisková?

Cítim sa viac režisérkou. V dramaturgii mám ešte neobývané ostrovy, ktoré si musím prejsť a lepšie zmapovať. Aj v škole sa venujem viac réžii.

Oslovilo vás počas tvorivého procesu niečo, čo by ste dokázali zrecyklovať v budúcich prácach?

Hravosť je to, s čím sme sa odhodlali pracovať a ktorú určite mienime zužitkovať a zopakovať. Po dlhom čase sme inscenovali komédiu a nabrali sme si toľko radosti a veselosti, koľko sa do nás zmestilo. Považujem to za náš prenosný element.

Brúsíte si zuby na autorské texty?

Zatiaľ som nepracovala na autorskej inscenácii. Popravde si na to zatiaľ netrúfam. Ani v tíme nemáme zatiaľ nikoho s podobnými ambíciami. No ten čas príde a bude to veľkolepé.

Faktom je, že doteraz sme v divadle riešili viac osobné, intímne témy a vzťahové záležitosti. Solitarita je zrejme prvá inscenácia, v ktorej riešime viac celospoločenské a všeobecné otázky. Pozreli sme sa na zúbok problémom z makroperspektívy.



KONCERT KAPELY BRAJGEL VO FOYER ŠTÚDIA SKD

NAPRIEK EXPRESÍVNEMU NÁZVU PÄŤČLENNEJ KAPELY OKOLO ZNÁMEHO DIVADELNÍKA PATRIKA LANČARIČA PRINIESOL BRAJGEL VIAC KONTEMPLATÍVNY ZÁŽITOK. NO ROZHODNE UROBIL (NE)PORIADOK V LITERÁRNYCH VEDOMOSTIACH POSLUCHÁČOV. VEDELI STE, KTO PO PRVÝKRÁT POUŽIL POJEM ANDROID? NIE? MALI STE BYŤ NA KONCERTE.

VEČEROM ZAZNELO NIEKOĽKO INTELIGENTNÝCH DREAM POP AŽ SLOWCORE PIESNÍ INŠPIROVANÝCH NIELEN SVETOM KNÍH. OBECENSTVO SA ZAPOČÚVALO A ZAVLNILO DO RYTMU

PENY DNÍ, VZÁPÄTÍ CEZ FOYER TIEKLI RIEKY A JAZERÁ, ČI V SKLADBA SAL PARADISE, KTORÚ PATRIK ZLOŽIL V MEKKE HUDBY, AMERICKOM NASHVILLE.

NA ZÁVER NECHÝBAL PRÍDAVOK, V KTOROM SA BRAJGEL NEBÁL AŠPIROVAŤ NA HLAVNÚ PIESEŇ PRE BONDОВKY, AK BY SA NATÁČALI NA SLOVENSKU. BRAJGEL NEZABUDOL POCHVÁLIŤ DIVÁKOV ZA POZORNÉ POČÚVANIE A ROZPLYNÚŤ SA DO PIATKOVEJ NOCI.

pani Švoňavá



fotky: Michal Lašut





VÝSLEDKOVÁ LISTINA TURČIANSKEHO JAVISKA 2021

V DŇOCH 21. – 22. OKTÓBRA 2021 SA V PRIESTOROCH SLOVENSKEHO KOMORNÉHO DIVADLA MARTIN KONALA KRAJSKÁ POSTUPOVÁ SÚŤAŽ A PREHLIADKA NEPROFESIONÁLNEHO DIVADLA DOSPELÝCH A NEPROFESIONÁLNEHO DIVADLA MLADÝCH TURČIANSKE JAVISKO 2021.

Odborná porota pracovala v zložení:

Mgr. art. Maroš Krajčovič – predseda poroty
Mgr. art. Lucia Lasičková – členka poroty
Ing. arch. Mgr. art. Michal Lošonský, ArtD. – člen poroty

**Kategória – neprofesionálne divadlo dospelých
– súčasné prúdy divadla:**

1. Miesto

s priamym postupom do celoštátneho kola

DŠ ROSATHEA – ROSART:

Inscenácia Solitarita

**Kategória – neprofesionálne divadlo dospelých
– tradičné prúdy divadla:**

1. Miesto

s priamym postupom do celoštátneho kola

DS ŠAPO, PLOŠTÍN:

Inscenácia Matka

2. Miesto

s návrhom na postup do celoštátneho kola

DS F*ACTOR:

Inscenácia Luigiho srdce

Kategória – neprofesionálne divadlo mladých:

1. Miesto

s priamym postupom do celoštátneho kola

DS ELENKY Z MUDROŇKY:

Inscenácia Protí prúdu

2. Miesto

s návrhom na postup do celoštátneho kola

DS TEATRO IN VITRO:

Inscenácia Rebeka

3. Miesto

DS FIREBALL:

Inscenácia Au-pairky



TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZBOR (TURČIANSKEHO JAVISKA)



LUIGIHO SRDCE (DS F*ACTOR)

Maroš Krajčovič:

- Väčšinu vecí mám aj tak na Michala (režiséra). Pošlem mu svoje poznámky.
- Buffonáda je hraná realisticky a z hrania vznikajú absurdnosti (tu bol problém.)
- Figúrky boli preťapnuté.
- Ty ako predstaviteľka armády, ktorej sedí uniforma, máš ešte silnejšie zbrane.
- Videl som už tri-štyri verzie Luigiho srdca, ale táto adaptácia sa mi páčila najviac.

Lucia Lasičková:

- Keď mi objasníte pár detailov, poviem vám viac.
- Ako sa dá s Luigim viac pohrať?
- Nevybúchajte si žolíkov na začiatku.

Michal Ložonský:

- Raz prichádzam dlho, inokedy sa objavím rýchlo.
- Prešiel si všetkými fázami, akoby si mal rakovinu.
- Bolo to prepálené trochu moc, ale nič sa nestalo.
- Raz sa hráte, že to tam je, a raz to tam je.
- Všetky ženy tam chodia v opätkoch. Vy ako herečky sa v nich necítite dobre, divák vidí, že sa v nich necítite dobre. Nebojte sa bojovať s kostýmovou výtvarníčkou, vy v tom hráte!
- Mali ste tam strašne veľa stolov. Zmluva sa dá podpísať aj na posteli.

Reakcia od súboru:

- Najlepšie ohlasy máme od 30+, maturanti ostali bez reakcie.

MATKA (DS ŠAPO PLOŠTÍN)

LL:

- Videla som v bulletine – Jéj, Tajovský v novom šate. To som sa tešila.
- Ten nový šat som v tom ale nenašla, tak sa môžeme o tom začať baviť, že čo to je.
- (k hereckej interpretácii postavy Dcéry) Z toho fracka by som ešte ubrala. Jasné, že ona je taká revolučná a huba nevymáchaná.

Mária Grajciarová, režisérka:

- Ja sa už teraz teším na rozbor. Keď som bola mladá, tak som aj plakala, keď bolo veľa kritiky.
- Toto bolo prvý raz, kedy som mala peniaze na scénu.
- (o dramaturgickej voľbe a oslave výročia divadla) Prozaicky sme potrebovali niečo krátke, lebo ceremónie, jeden príhovor, druhý príhovor...

jedna z herečiek zo zadného radu:

- Neprezrádzaj všetko. Toľko sme sa snažili.

MG:

- My sme nechali otvorenú otázku, či to tým mladým vyjde. Veď v texte ju on nechá, ak matka neustúpi – čo je to za láska?!

LL:

- Ak ste to takto zamýšľali, o to som smutnejšia.

ML:

- Ja sa napríklad nestotožňujem so všetkým, čo (Lucia, pozn. red.) povedala. A možno je toho viac.
- Mne nevadí, že to bol hlas iného herca, ale že to bol reprodukovateľný hlas ...herec tam celý čas čaká na výstup a potom mu ho ukradne reproduktor.
- Podľahol som skôr tomu hoaxu, ktorý tam zaznie, že čo, ak ho naviedli na to, aby mladú zbalil kvôli majetku.

Jana Sontelecan, predstaviteľka dcéry Aničky

- (o práci s rekvizitou) Ona to má ako barličku. Vždy ide k tým riadom, keď nevie, čo v tej situácii urobiť.

MK:

- Ale musí to dávať zmysel – akože počúvam vás, vy dve hovadá, čo si tu hovoríte... a rozbije ten tanier.

SOLITARITA (DŠ ROSATHEA – ROSART)

MK:

- Ja hneď pazúriky vyťahujem, keď počujem Vivat Slovakia
- Utekal si mi zo svetla, ale ja som bol zvedavý, ako sa pri tom tváriš.
- Poviem vám vtipy. Som si ich napísal, ale neviem to prečítať.
- Máme o čom premýšľať, aj keď sme boli v divadle.

ML:

- Dnes nebudem hnidopich.
- Je to také julko-rázusovské.
- Počkať, na ktorej strane je trapas?
- Ja keď nastúpim do autobusu, tak si tú kabelu držím pevne hneď. Vtedy nie som rasista.
- Zrazu som sa cítil ako debil.

MK:

- Potvrdzujem, je to tak.

ML:

- Pýtajte sa, teraz máte priestor.

MK:

- Alebo chodte na toaletu.

LL:

- Odpálilo mi ušné bubienky na desať minút.

MK:

- Ja som jej na papier písal dialógy, aby vedela kde sme.

TRVALO UDRŽATEĽNÝ ROZBOR (SCÉNICKEJ ŽATVY)

LEGENDA (JÁNOŠÍKOWA?) (POTULNÉ DIVIDLO J+T)

Zuzana Galková:

- Zúročím svoju futbalovú minulosť a tento rozbor vykopnem.
- Obaja aktéri sú dôkazom, že sa kočovným divadlom dá živiť aj dnes. Aby som ale iba nechválila, mohli v rámci inscenácie použiť aj iné komické dvojice. Zámerne nepoviem ktoré.

Jaroslav Valek:

- Ja poviem.

Ľubomír Bukový:

- Bolo úsmevné sledovať takýto model jarmočného divadla. Aj s nárečiami sa hrali a skvelo využívali princípy renesančnej Comedie dell'arte. Akurát, ak sa na to pozrieme historicky, príbeh Jánošíka sa odohráva v rokoch 1688-1713, čiže tie princípy sú akosi oneskorené. My sme boli vždycky pozadu...

ZG:

- Holt, Slováci majú odjakživa radi príbehy, kde nejaký junák stojí na skale ako odrbávač systému.

PROTI PRÚDU (DS ELENKY Z MUDROŇKY)

ĽB:

- Moju písanú reflexiu na vašu inscenáciu (PermaKultúra99, č. 1, s. 7, pozn. red.) som rozdelil na tri časti. Začnem tou štvrtou, ktorú som tam zabudol doplniť.
- Ako dlho sa na tej Mudroňke zgrupujete?
- Je čudné sledovať, ako sa deti radujú v nesmierne nepohodlnom piesku. Vďaka tomu ste ale mali na scéne aj spontánne dymové efekty.



Pavla Musilová (režisérka):

- Veľmi spontánne.
- Z detí nám za ten čas vyrástli dospelí ľudia. Teda... takmer dospelí. Prepáč Petko.

JV:

- Ciller s Polákom by váš prístup označili za statický dynamizmus. (Pre seba.) Alebo dynamický statizmus?

Michal Lašut (fotograf):

- Fotím, fotím, fotím... piesok. Zmením teda polohu, aby som mal aj iný záber... zase piesok. Hovorím si, čo mi pri vašom predstavení chýba, je opona.

LB:

- Ďakujem vám za to, že ste násilne nevŕtali do vášho vizuálneho riešenia žiadne vŕkolinke vzory, dreváky, proso či lanové odevy. Rovnako ma teší, že ste ma neatakovali ani prílišnými moralizačnými heslami.
- Štúdio SKD má zvláštnu atmosféru, že tam vždy zaspím. Pri vás som ale nezaspal.

Terezka (herečka):

- Keď sme text videli prvýkrát, najskôr sme sa ho zľakli. Teraz ho už vieme skoro naspamäť.

NEVYPOČUTÍ (DDS JEDNOSMERKA)

Samo (režisér, asi 18-ročný):

- Je zaujímavé sledovať, ako pred vami stoja 10-ročné deti a ako sú mentálne vyspelé.

Martin (herec):

- Témy sa tam postupne dopravili samé.

Katarína Mišíková Hitzingerová:

- Potrebujem iba dva smery: doprava a doľava. Pretože ja mám monokvový mozog.
- Nevadí, chyba je kamarát.
- Ľubo, chceš niečo povedať?

LB:

- Teraz nie, poviem tri vety na konci. Prečo ste tam mali kýble?

Samo:

- Ja neviem, mali sme ich na ZUŠ-ke.
- Naša scénografia: Hľadáme bordel, ktorý je použiteľný.

JEDNORÁZOVO VYUŽITEĽNÁ ŠTVORSMEROVKA

POUŽITÉ SLOVÁ Z PERMAKULTÚRY:

AUPAIRKY, BEDŇA, ČÁRYMÁRY, DORA, JASOMTYRA, KENGURA, LAKOMEC, LEGENDA, MATKA, NEVYPOČUTÍ, NOVÝ ČLOVEK, PISOČOK, PROTIPRÚDU, REBEKA,

TAJNÍČKA: 11 PÍSMEN

N	E	V	Y	P	O	Č	U	T	Í
O	Y	L	E	G	E	N	D	A	Y
V	K	M	P	S	A	M	Ú	R	R
Ý	R	A	I	E	Ň	N	R	Y	Á
Č	I	T	S	A	D	Ž	P	T	M
L	A	K	O	M	E	C	I	M	Y
O	P	A	Č	A	B	T	T	O	R
V	U	D	O	R	A	V	O	S	Á
E	A	A	K	E	B	E	R	A	Č
K	E	N	G	U	R	A	P	J	E

Správne odpovede posielajte na jakub.molnar@nocka.sk.
Výherca môže získať ročné predplatné časopisu Javisko, alebo permanentku na divadelné predstavenia Scénickej žatvy 2022, alebo si môžu vybrať jednu publikáciu z edičného fondu NOC.

Vydáva Národné osvetové centrum v Bratislave pre vnútornú potrebu v online podobe. Redakcia: Jakub Molnár, Martina Mašlárová, Miroslav Švoňava, Mathej Thomka. Grafika a zalomenie: Viktória Bitterová. Foto: Jakub Jančo, Michal Lašut. Tlač (v prípade núdze): Národné osvetové centrum. ©NOC 2021.

Organizátori



Finančne podporilo



Hlavný partner



Partneri



Mediálni partneri



Podporovateľ



Pod záštitou primátora mesta Martin Jána Danka.